

חטא דוד במפקד**8. במ' א:ב-ג**

(ב) **שָׂאוֹ אֶת־רֹאשׁוֹ** כְּלַעֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם
בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת כָּל־זָכָר לְגִלְגָּלָתָם: (ג) מִכֹּן עֲשָׂרִים שָׁנָה וְנִמְעָלָה
כְּלִי־צֶאֱצָא בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם לְצִבְאָתָם אֹתָהּ וְאֶהְרֹן:

שם'ל	במדבר לא
מצות מחצית השקל	מלח' מדין
(יא) וַיִּדְבֹּר יִקְוֹק אֶל־מִשְׁחָה לֵאמֹר: (יב) כִּי תִשָּׂא אֶת־ רֹאשׁ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְפָקְדֵיהֶם וְנִתְּנוּ אִישׁ כֶּפֶר נַפְשׁוֹ לִיקְוֹק בְּפָקֶד אֹתָם וְלֹא־יִהְיֶה בָהֶם גִּגֹּף בְּפָקֶד אֹתָם: ... (טו) הַעֲשִׂיר לֹא־יִרְבֶּה וְהַדֹּל לֹא יִמְעִיט מִמִּחְצִית הַשֶּׁקֶל לְתֵת אֶת־תְּרוּמַת יִקְוֹק לְכֶפֶר עַל־ נַפְשֵׁיהֶם: (טז) וְלִקְחֹתָ אֶת־ כֶּסֶף הַכֹּהֲנִים מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִתְּנָה אֹתוֹ עַל־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל לְזָכְרוֹן לִפְנֵי יִקְוֹק לְכֶפֶר עַל־ נַפְשֵׁיהֶם: פ	(מח) וַיִּקְרְבוּ אֶל־מִשְׁחָה הַפָּקָדִים אֲשֶׁר לְאֶלְפֵי הַצֶּבֶא שְׂרֵי הָאֲלָפִים וְשְׂרֵי הַמֵּאוֹת: (מט) וַיֹּאמְרוּ אֶל־ מִשְׁחָה עֲבַדְיָךְ נִשְׂאוֹ אֶת־רֹאשׁ אֲנָשֵׁי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר בְּיָדֵנוּ וְלֹא־נִפְקֵד מִמֶּנּוּ אִישׁ: (נ) וְנִקְרָב אֶת־קִרְבּוֹ יִקְוֹק אִישׁ אֲשֶׁר מֵצָא כְלִי־זָהָב אֲצַעֲדָה וְצָמִיד טַבַּעַת עָגִיל וְכוּמָז לְכֶפֶר עַל־נַפְשֵׁיהֶם לִפְנֵי יִקְוֹק:

שם"ב כד	דברים א
(ג) וַיֹּאמֶר יוֹאָב אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּסֶף יִקְוֹק אֶל־הַיָּד אֶל־הָעַם כָּהֵם וְכָהֵם מֵאָה פְּעָמִים וַעֲיִנֵּי אֲדֹנֵי־הַמֶּלֶךְ רָאוּת וְאֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ לָמָּה חָפֵץ בְּדַבֵּר הַזֶּה:	(ו) יִקְוֹק אֶל־הֵיכָל הַרְבֵּה אֹתָם וְהִנֵּהם הַיּוֹם כְּכֹכְבֵּי הַשָּׁמַיִם לָרֹב: (יא) יִקְוֹק אֶל־הֵיכָל אֲבוֹתָם יֹסֶף עֲלֵיהֶם כָּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים וַיִּבְרָךְ אֹתָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם:

9. דברי הימים א כא

(ב) וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יוֹאָב וְאֶל־שָׂרֵי הָעָם לָכוּ סַפְרוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל
מִבְּאֵר שֶׁבַע וְעַד־דָּן וְהִבִּיאוּ אֵלַי וְאֲדַעָה אֶת־מִסְפָּרָם: (ג) וַיֹּאמֶר
יוֹאָב יוֹסֶף יִקְוֹק עַל־עַמּוֹ כָּהֵם מֵאָה פְּעָמִים הֲלֹא אֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ
כָּל־שָׁנָה לֹאֲדֹנֵי לְעֲבָדִים לָמָּה יִבְקֹשׁ זֹאת אֲדֹנֵי לָמָּה יִהְיֶה לְאִשְׁמָה
לְיִשְׂרָאֵל:

10. רלב"ג שם"ב כד:א

והנה החטא היה בזה המספר לפי מה שאחשוב כי זה יורה על
שדוד היה שם בשר זרועו בבטחו על רוב העם ולא היה ראוי
שיבטח כי אם בשם יתברך לבדו.

The sin was in [the fact] that David, placed his trust in the flesh of his
forearm - upon his [having] many people, rather than only in God.

1. Josephus, Antiquities, VII:13

(1) [318] King David wished to know how many thousands of
the people there were, but forgot the commands of Moses, who
foretold that if the people were counted, they should pay half a
shekel to God for every head....

2. רש"י שמות ל:יב

ולא יהיה בהם גוף. שְׁהַמְנִין שוֹלֵט בּוֹ עֵין הָרָע, וְהַדָּבָר בָּא
עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁמִּצִּינוּ בִּימֵי דָוִד (שמואל ב כ"ד)

... for things that are numbered are subject to the influence of the "evil
eye", and therefore if you count them by their polls pestilence may
befall them, as we find happened, in the days of David (II Samuel 24:10
and 15).

3. רמב"ן במדבר טז:כא

וְהָיָה הָעֵנֶשׂ הַהוּא עַל הָעָם גַּם בְּחִטָּא, שֶׁהָיָה לָהֶם לְתֵת
הַשִּׁקְלִים מֵעֲצָמָם, אִם הָעֵנֶשׂ הַהוּא עַל זֶה כְּדַבְּרֵי רַבּוֹתֵינוּ
(בִּרְכוֹת סב), כִּי לֹא צָוָה אוֹתָם הַמֶּלֶךְ שֶׁלֹּא יִתְּנוּ הַשִּׁקְלִים, כִּי
הוּא לְדַעַת הַמְּנִין בְּלִבָּד הָיָה חֶפֶץ, וְעֵנֶשׂ וְעֵנֶשׂ בְּזָה שְׁוֹה הוּא.

4. רמב"ן במדבר א:ג

וְאִם אוֹלֵי טָעָה דָּוִד, לָמָּה לֹא עָשָׂה יוֹאָב שִׁקְלִים וְהָיָה דָּבָר
הַמֶּלֶךְ נִתְּעַב אֲצָלוֹ, וְהוּא אָמַר לוֹ "לָמָּה יִבְקֹשׁ זֹאת אֲדֹנֵי, לָמָּה
יִהְיֶה לְאִשְׁמָה לְיִשְׂרָאֵל" (דְּהִי"א כא ג), וְלָמָּה לֹא מִנֵּם
בְּשִׁקְלִים שֶׁלֹּא יִחְטָא?...?

why did Joab not count them with shekels, so that he not sin?

5. במ' רבה ב:יז

רַבִּי אֶלְעָזָר בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסִי בֶן זִמְרָא כָּל זָמַן שֶׁנִּמְנְנוּ יִשְׂרָאֵל לְצָרָה
לֹא חֲסָרוּ, שֶׁלֹּא לְצָרָה חֲסָרוּ, וְאִי זֶה זָמַן נִמְנְנוּ לְצָרָה, בִּימֵי
מִשְׁחָה, בְּדִגְלִים, וּבְחִלּוּק הָאָרֶץ וְשֶׁלֹּא לְצָרָה, בִּימֵי דָוִד.

6. רד"ק שם"ב כד:א

ואף על פי שיקח מהם כסף או שום דבר, כיון שימנה אותם
שלא לצורך יחסרו, כמו שפירש למעלה בפסוק ויפקדם
בטלאים

7. רמב"ן במ' א:ג

אֲבָל כִּפִּי דַעַתִּי הָיָה חֶקְצָף עָלָיו בַּעֲבוּר שֶׁמִּנְאָם שֶׁלֹּא לְצָרָה, כִּי
לֹא הָיָה יוֹצֵא לְמִלְחָמָה וְלֹא עוֹשֶׂה בָהֶם דָּבָר בַּעֲת הַהִיא, רַק
לְשִׂמְחָה לְבֹ שֶׁמֶלֶךְ עַל עַם רַב. וְהוּא מֵאֲמַר יוֹאָב (כד ג) "וַיֹּסֶף
ה' אֶל־הַיָּד אֶל הָעָם כָּהֵם מֵאָה פְּעָמִים וְגו' וְאֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ
לָמָּה חָפֵץ בְּדַבֵּר הַזֶּה". וְרִאִיתִי בְּמִדְבַּר סִינֵי רַבָּה (ב:יז) ... שֶׁלֹּא
לְצָרָה - בִּימֵי דָוִד.

But in my opinion, the [divine] anger against [David] was because he
counted them unnecessarily. For he was not going to war and he was
not doing anything with them at that time. Rather his whole intention
was to gladden his heart, [to ascertain] that he ruled over many people.
And that is [the meaning] of Joab's statement (II Samuel 24:3), "May
the Lord your God increase the number of the people a hundredfold,
while your own eyes see it; but why should my lord king want this?"...